

[Lis Møller.]

Spørgsmålet om, hvorvidt man fremover skulle kunne få præventive midler gratis, har været drøftet i seksualoplysningsudvalget. Medlemmernes meninger har været delte om dette spørgsmål. Jeg er ikke sikker på, at gratis uddeling er rigtig. Udvalgets undersøgelse viser jo også, at det sjældent er økonomiske hensyn, der afgør, om folk bruger antikonceptionelle midler. Derimod må det være rimeligt, at konsultationer i forbindelse med anvisning af p-piller og andre præventive midler er gratis.

Vi kan stadig ikke vide, om oplysning og vejledning er tilstrækkeligt til at undgå uønskede svangerskaber, så længe kun ca. halvdelen af landets skoler giver seksualoplysning. Ved vedtagelsen af svangerskabs-hygjneloven af 1966 er der givet de unge ret til uden forældrenes samtykke at få vejledning i brug af antikonceptionelle midler. Den lov kræver, at landets skoler tager del i oplysningsarbejdet. Hvornår bliver faget obligatorisk i folkeskolen? Hvornår bliver det et linjefag på seminarierne? Det var to spørgsmål til undervisningsministeren.

Men også ud over folkeskolen bør der gives undervisning og vejledning. Overalt, hvor unge uddannes, bør seksualundervisning indgå som et led i planerne, det være sig på efterskoler, højskoler, tekniske skoler, i soldaternes civilundervisning osv.

Men jeg vil gerne understrege, som jeg har gjort det ved tidligere lejligheder, at i og med, at der skal undervises i det meget rationelle begreb, der hedder seksualitet, så er der måske endnu mere grund til at give oplysning om det meget mere irrationelle begreb, der hedder kærlighed, så de unge ikke får indtryk af, at det bare er isenkram og teknik alt sammen.

Boligforholdene har spillet en stor rolle for kvindernes ønske om svangerskabsafbrydelse. Op til 82 pct. af de kvinder, som bor i overbefolkede lejligheder, og som har søgt om svangerskabsafbrydelse, har fået tilladelsen. Det vil sige, at under den nugældende lov har man i høj grad praktiseret den sociale indikation. Jeg mener, det er forkert, at boligforhold, mangel på børneinstitutioner, dårlig økonomi på grund af dårlig uddannelse eller slet ingen uddannelse skal være årsag til svangerskabs-

afbrydelse. Men jeg indrømmer, at når samfundet ikke har opfyldt de forpligtelser, som man lovede at opfylde, da nugældende lov blev vedtaget i 1956, indser jeg meget vel, at dette ikke kan blive ved med at gå ud over kvinderne. Derfor er det desværre i dag nødvendigt med en social indikation.

Men jeg må forstå forslaget sådan, at det ikke udelukkende kan være en dårlig bolig, der giver adgang til svangerskabsafbrydelse. Det kan ikke alene være dårlig økonomi, der giver adgang, det kan ikke alene være dårlig uddannelse, der giver adgang; det må være en samlet vurdering af kvindens stilling, en samlet vurdering af hendes boligforhold, økonomiske forhold, hendes arbejdsbyrde, der afgør, om der skal foretages svangerskabsafbrydelse på social indikation. Jeg må dybt beklage, at de ufødte skal undgælde for mangelfuld sociallovgivning og for mangelfuld sanering, og jeg håber ikke, at liberaliseringen af svangerskabsloven bliver en hovedpude for regeringen, så de forhold, der gør, at kvinder ønsker svangerskabsafbrydelse, ikke forbedres.

Jeg ved godt, at den enlige mor har mange problemer at slås med, og jeg gentager mit partis tidligere tilsagn om støtte til en udvidelse af uddannelseshjælpen for ugifte mødre, så mangel på uddannelse og dårlige økonomiske forhold ikke skal være afgørende for ønsket om svangerskabsafbrydelse.

Men hvis vi vil undgå de illegale aborter, må vi også ændre samfundets syn på kvinden, der føder et barn uden for ægteskabet. Ikke mindst de kredse, der går så stærkt imod enhver form for svangerskabsafbrydelse, er desværre også dem, der har vanskeligt ved at acceptere, at et førægteskabeligt forhold mellem mand og kvinde kan føre til barnefødsel. Hvis vi totalt kunne udrydde alle de herskende fordomme om menneskers liv, tror jeg, at det blev meget lettere at komme de illegale aborter til livs.

Det er et spørgsmål, om ikke adoptionsloven burde tages op til revision samtidig med, at vi behandler forslag til lov om svangerskabsafbrydelse. Det er nemlig et spørgsmål, om ikke en mildnelse, en smidiggørelse af adoptionsloven ville medføre en nedgang i antallet af ansøgninger om svangerskabsafbrydelse. Jeg indrømmer, at jeg ikke kan se noget mindreværdigt i at gen-